

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24183/2023
21.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Звонко Лукић и Милан Косановић, адвокати из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Миленко Чеперковић, адвокат из ..., ради укидања ренте и измене ренте, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 930/23 од 10.05.2023. године, у седници одржаној 21.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 930/23 од 10.05.2023. године, у ставу другом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу, Судска јединица у Врњачкој Бањи П 1044/22 од 01.11.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да је према туженом престала његова обавеза да исплаћује на име накнаде штете по основу изгубљене зараде у виду новчане ренте месечно 21.280,00 динара, најкасније до 15. у месецу за претходни месец, која обавеза је утврђена пресудом Општинског суда у Врњачкој Бањи П 574/07 од 26.08.2008. године и то са даном подношења тужбе 03.09.2015. године, као неоснован. Ставом другим изреке, усвојен је евентуални тужбени захтев и утврђено да је обавеза тужиоца да исплаћује туженом износ од 21.280,00 динара на име накнаде штете по основу новчане ренте по пресуди Општинског суда у Врњачкој Бањи П 574/07 од 26.08.2008. године смањена за износ од 19.174,53 динара месечно почев од 03.09.2015. године. Ставом трећим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу надокнади парничне трошкове у износу од 185.502,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 930/23 од 10.05.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставу другом изреке у погледу утврђеног износа смањене новчане ренте за 19.174,53 динара почев од 29.01.2020. године. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима другом и трећем изреке, тако што је одбијен евентуални тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди да је новчана рента смањена за период почев од 03.09.2015. године до 29.01.2020. године као неоснован, те је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је првостепена пресуда преиначена, тужилац је, на основу чланова 403. став 2. тачка 2. и члана 404. Закона о парничном поступку, благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Ревизија је дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је Врховни суд испитао пресуду у побијаном делу у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац, који је скривио саобраћајну незгоду која је за последицу имала инвалидитет туженог, обавезан је пресудом од 26.08.2008. године да туженом почев од 11.12.2007. године плаћа ренту у месечном износу од 21.280,00 динара, у висини разлике између зараде коју би тужени остваривао по редовном току ствари и инвалидске пензије. Тужени је због навршетка година живота стекао право на старосну пензију почев од 19.06.2015. године. Разлика између старосне пензије коју би остварио и инвалидске пензије коју прима месечно износи 2.105,47 динара. Тужбом поднетом 03.09.2015. године тужилац је захтевао укидање ренте, који тужбени захтев је правноснажно одбијен непобијаним делом првостепене пресуде. У току парнице 29.01.2020. године, тужилац је поставио евентуални тужбени захтев за снижење ренте у висини од 19.174,53 динара, који је усвојен првостепеном пресудом за период почев од 03.09.2015. године, на основу одредби чланова 195. став 2. и 196. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд не прихвата становиште првостепеног суда у делу у коме је рента снижена за период до постављања евентуалног тужбеног захтева 29.01.2020. године. Побијаним делом другостепене пресуде тужбени захтев је у овом делу одбијен, пошто по становишту другостепеног суда тужиоцу не може припадати право на снижење ренте док га није истакао у парници. Руководен успехом тужиоца у спору, као и чињеницама да је евентуални захтев постављен пет година након покретања парнице и да је нижи од примарног захтева за око 700.000,00 динара, другостепени суд на основу одредбе члана 153. став 2. ЗПП одлучује да свака странка сноси своје парничне трошкове.

По становишту Врховног суда, правилно је другостепени суд одлучио, када је одбио као неоснован тужбени захтев за снижење ренте за временски период од 03.09.2015. године, када је поднета тужба до 29.01.2020. године, када је постављен тужбени захтев за смањење ренте.

Наиме, по одредбама чланова 228. и 231. ЗПП, тужилац је у обавези да суду пружи доказе на чињенице које су битне за остваривање права. У конкретном случају, тужилац није предложио економско-финансијско вештачење на околност постојања и висине ренте након што је тужени стекао право на старосну пензију, па код оваквог његовог процесног држања није било услова за усвајање тужбеног захтева за укидање ренте. Постављени евентуални тужбени захтев резултат је доказне активности туженог, по чијем предлогу је одређено вештачење и утврђено да обавеза тужиоца није престала, као и припадајући износ ренте након што је тужени напунио године живота за признавање права на старосну пензију.

Одредбом члана 196. Закона о облигационим односима прописано је да суд може на захтев оштећеника за убудуће повећати ренту, а може је на захтев штетника смањити или укинути, ако се знатније промене околности које је суд имао у виду приликом доношења раније одлуке.

Имајући у виду процесно држање тужиоца, као и наведено меродавно материјално право, правилно је другостепени суд поступио када је смањио новчану ренту за период почев од 29.01.2020. године, када је такав захтев стављен у поступку.

Из наведених разлога, правилно је другостепени суд по одредбама чланова 165. став 2. и 153. став 2. ЗПП, одлучио да свака странка сноси своје парничне трошкове, имајући у виду да је евентуални тужбени захтев постављен пет година након покретања парнице и коначан успех тужиоца у спору.

Наводи одговора на ревизију нису били потребни за доношење одлуке овог суда, па је на основу одредби чланова 165. став 1. и 154. ЗПП одбијен захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез,с.р.**

**За тачност отправака
управитељ писарнице
Марина Антонић**